

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้มีบทบัญญัติให้จัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญขึ้นโดยกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การควบคุมกฎหมายมิให้ขัดรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ที่ได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญทุกฉบับที่ผ่านมา โดยจะมีการกำหนดองค์กรที่ทำหน้าที่ในการควบคุมกฎหมายมิให้ขัดรัฐธรรมนูญแตกต่างกัน ในระยะแรก¹ รัฐธรรมนูญบัญญัติให้เป็นอำนาจของรัฐสภาในการตีความรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นการยอมรับหลักการมีอำนาจสูงสุดของรัฐสภา มีรัฐธรรมนูญอยู่สองฉบับที่ยอมรับหลักการนี้ คือ พระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พุทธศักราช 2475 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2475 ในระยะที่สอง รัฐธรรมนูญได้บัญญัติให้มีการจัดตั้งคณะตุลาการรัฐธรรมนูญขึ้นเป็นครั้งแรก แต่ขณะเดียวกันรัฐธรรมนูญก็ยังยอมรับอำนาจการตีความรัฐธรรมนูญของรัฐสภาอยู่ โดยมีบทบัญญัติจำกัดอำนาจในการตีความรัฐธรรมนูญของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญเฉพาะกรณีการตีความกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญตามที่ศาลยุติธรรมส่งเรื่องมาให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณา แต่ในรัฐธรรมนูญฉบับต่อมาได้มีบทบัญญัติลดอำนาจการตีความรัฐธรรมนูญของรัฐสภาลง ดังปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2492 จนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 รวมห้าฉบับ เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่า รัฐธรรมนูญของประเทศไทยฉบับแรกได้บัญญัติให้สิทธิในการตีความรัฐธรรมนูญแก่รัฐสภา โดยในระยะแรก รัฐสภาเป็นผู้มีอำนาจในการตีความรัฐธรรมนูญเพียงลำพังโดยเด็ดขาด แต่ด้วยความต้องการหลีกเลี่ยงความขัดแย้งกับศาลยุติธรรม จึงได้มีการกำหนดอำนาจในการควบคุมกฎหมายมิให้ขัดรัฐธรรมนูญให้แก่คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ซึ่งในช่วงแรกยังคงมีบทบัญญัติให้รัฐสภามีอำนาจในการตีความรัฐธรรมนูญอยู่ และต่อมาก็ได้มีการลดอำนาจในการตีความของรัฐสภาลง จนถึงระยะที่สาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 ได้บัญญัติให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีอำนาจในการตีความรัฐธรรมนูญเพียงองค์กรเดียว โดยตัดอำนาจการตีความรัฐธรรมนูญของรัฐสภาออกทั้งหมด จากการศึกษาพบว่า ในช่วงนี้ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีบทบาทน้อยมากในการควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย โดยอาจพิจารณาจากจำนวนเรื่องที่คณะตุลาการรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยในเนื้อหาของเรื่อง โดยไม่รวมถึงเรื่องการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว จะเห็นได้ว่ามีจำนวนเพียง 5 เรื่องเท่านั้น และทั้ง 5 เรื่องนั้น

¹ อมร จันทรสุมบุรณ์, ศาลรัฐธรรมนูญ, ครอบรอบ 81 ปี ศาสตราจารย์จิตติ ติงศภัทย์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พ.ศ.2537, หน้า37

เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาและการใช้อำนาจตุลาการ สาเหตุส่วนหนึ่งอาจเนื่องมาจาก แนวความคิดในการจัดตั้งคณะตุลาการรัฐธรรมนูญของประเทศไทยนั้น มุ่งจำกัดอำนาจของศาล ยุติธรรมในการก้าวล่วงเข้ามาวินิจฉัยคดีรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้ บรรทัดฐานที่คณะตุลาการ รัฐธรรมนูญได้วางไว้นั้น ก็ยังถือว่าน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับหลักกฎหมายและจำนวน คำพิพากษาของศาลยุติธรรม ในระยะที่สี่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้มีบทบัญญัติเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและกระบวนการพิจารณาของคณะตุลาการ รัฐธรรมนูญ ให้เป็นโครงสร้างและกระบวนการแบบศาล และยังได้เปลี่ยนแปลงและเพิ่มอำนาจ หน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญขึ้นอีกด้วย โดยอำนาจหน้าที่ที่สำคัญประการหนึ่ง คือ อำนาจใน การควบคุมกฎหมายมิให้ขัดรัฐธรรมนูญ ซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา 264 ความว่า

“มาตรา 264 ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาล เห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา 6 และยังไม่ มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณา พิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้ พิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระ อันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้ในคดีทั้งปวง แต่ไม่กระทบกระเทือนถึง คำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้ว”

จากการพิจารณาบทบัญญัติมาตรา 264 จะเห็นได้ว่า เป็นเรื่องของการควบคุม หลังจากที่ได้มีการประกาศใช้กฎหมายแล้ว โดยกฎหมายที่มีการโต้แย้งว่าขัดหรือแย้งกับ รัฐธรรมนูญนั้นจะต้องเป็นกฎหมายตามความหมายของมาตรา 264 ของรัฐธรรมนูญ ดังนั้น สิ่งที่ต้องพิจารณาก็คือ ความหมายของคำว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมาย ตามมาตรา 264 มีขอบเขต เพียงใด และอะไรคือวัตถุประสงค์ตามมาตรา 264 แต่ในขณะเดียวกัน รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ก็ได้มีบทบัญญัติให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญ ในการควบคุม กฎหมายมิให้ขัดรัฐธรรมนูญก่อนที่กฎหมายจะมีผลใช้บังคับ กล่าวคือ ให้อำนาจในการ ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญทั้งในด้านรูปแบบ คือ ขั้นตอนการตรากฎหมายว่า ได้ตรา ขึ้น ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือไม่ และทั้งในด้านเนื้อหา คือ เนื้อหาของ กฎหมาย นั้นเอง ขัดกับรัฐธรรมนูญหรือไม่ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 262² จะเห็นได้ว่า ศาล

² มาตรา 262 ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นขึ้น ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยตามมาตรา 93 หรือร่างพระราชบัญญัติ หรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดที่รัฐสภาลงมติยืนยันตามมาตรา 94 ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำ

รัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาได้สองกรณี คือ กรณีการควบคุมก่อนที่จะมีการประกาศใช้กฎหมายและกรณีการควบคุมหลังจากที่มีการประกาศใช้กฎหมาย ซึ่งเป็นการแตกต่างไปจากแนวทางของต่างประเทศ นอกจากการควบคุมกฎหมายมิให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญตาม มาตรา 264 แล้ว รัฐธรรมนูญยังได้บัญญัติอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญไว้ในมาตรา 198 อีกด้วย ซึ่งเป็นกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเห็นว่ามีความขัดแย้งกับรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย จึงมีกรณีที่ต้องทำการศึกษาคำว่า "บทบัญญัติแห่งกฎหมาย" ตามมาตรา 198 มีความหมายเช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในมาตรา 264 หรือไม่ และอีกประเด็นที่สำคัญตามมาตรา 198 ก็คือ ขอบเขตอำนาจระหว่างศาลรัฐธรรมนูญกับ ศาลปกครอง เนื่องจากในบทบัญญัติมาตราดังกล่าวมิได้กำหนดแบ่งแยกขอบเขตอำนาจ ระหว่างศาลทั้งสองไว้อย่างชัดเจน

(ต่อจากเชิงอรรถที่แล้ว)

ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายอีกครั้งหนึ่ง

(1) หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกันมีจำนวน ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ให้เสนอ ความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี แล้วให้ประธาน แห่งสภาที่ได้รับความเห็นดังกล่าว ส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้นายก รัฐมนตรีทราบโดยไม่ชักช้า

(2) หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกันมีจำนวนไม่ น้อยกว่ายี่สิบคน เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ นี้ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ให้เสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี แล้วให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับความเห็นดังกล่าว ส่งความ เห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยไม่ชักช้า

(3) หากนายกรัฐมนตรีเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ดังกล่าวมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ให้ส่งความเห็นเช่นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธาน วุฒิสภาทราบโดยไม่ชักช้า

ในระหว่างที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ให้นายกรัฐมนตรีระงับการดำเนินการเพื่อประกาศใช้ ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวไว้จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมี คำวินิจฉัย

ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นมี ข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และข้อความ ดังกล่าวเป็นสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น ให้ร่าง พระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป

ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น มี ข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้แต่มิใช่กรณีตามวรรคสาม ให้ข้อความที่ขัดหรือแย้งนั้นเป็นอันตกไป และ ให้นายกรัฐมนตรีดำเนินการตามมาตรา 93 หรือมาตรา 94 แล้วแต่กรณี ต่อไป

นอกจากนี้ การใช้อำนาจในการตรวจสอบกฎหมายมิให้ขัดรัฐธรรมนูญของศาลรัฐธรรมนูญยังเกี่ยวโยงกับเรื่องทางการเมืองอีกด้วย กล่าวคือ การที่ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจในการควบคุมกฎหมายมิให้ขัดรัฐธรรมนูญ เท่ากับว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจในการปฏิเสธกฎหมายที่ตราขึ้นโดยองค์กรนิติบัญญัติ ซึ่งในทางวิชาการถือว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจนิติบัญญัติในทางปฏิเสธ ดังที่ Hans Kelsen ได้กล่าวไว้ ฉะนั้น การเข้ามาควบคุมตรวจสอบศาลรัฐธรรมนูญจะต้องเคารพขอบเขตอิสระขององค์กรนิติบัญญัติด้วย ซึ่งในการตรากฎหมายขององค์กรนิติบัญญัติย่อมจะต้องมีอิสระในอำนาจดังกล่าว การควบคุมตรวจสอบของศาลรัฐธรรมนูญจึงต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตของรัฐธรรมนูญที่บัญญัติให้อำนาจไว้ด้วย

อำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทางการเมืองอีกประการหนึ่ง คือ อำนาจในการตรวจสอบพระราชกำหนด ซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา 218⁴ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจในการพิจารณาพระราชกำหนด เฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัย

³ มุลนิธิพัฒนาข้าราชการ, เอกสารสรุปสาระสำคัญ การสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง เขตอำนาจศาลรัฐธรรมนูญ ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 หน้า 56

⁴ มาตรา 218 ในกรณีเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติก็ได้

การตราพระราชกำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้

ในการประชุมรัฐสภาคราวต่อไป ให้คณะรัฐมนตรีเสนอพระราชกำหนดนั้นต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาโดยไม่ชักช้า ถ้าอยู่นอกสมัยประชุมและการรอการเปิดสมัยประชุมสามัญจะเป็นการชักช้า คณะรัฐมนตรีต้องดำเนินการให้มีการเรียกประชุมรัฐสภาสมัยวิสามัญเพื่อพิจารณานุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนดโดยเร็ว ถ้าสภาผู้แทนราษฎรไม่อนุมัติ หรือสภาผู้แทนราษฎรอนุมัติแต่วุฒิสภาไม่อนุมัติและสภาผู้แทนราษฎรยืนยันการอนุมัติด้วยคะแนนเสียงไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร ให้พระราชกำหนดนั้นตกไป แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้พระราชกำหนดนั้น

หากพระราชกำหนดตามวรรคหนึ่งมีผลเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกบทบัญญัติแห่งกฎหมายใด และพระราชกำหนดนั้นต้องตกไปตามวรรคสาม ให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีอยู่ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิก มีผลใช้บังคับต่อไปนับแต่วันที่มีการไม่อนุมัติพระราชกำหนดนั้นมีผล

ถ้าสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาอนุมัติพระราชกำหนดนั้น หรือถ้าวุฒิสภาไม่อนุมัติและสภาผู้แทนราษฎรยืนยันการอนุมัติด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร ให้พระราชกำหนดนั้นมีผลใช้บังคับเป็นพระราชบัญญัติต่อไป

การอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนด ให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในกรณีไม่อนุมัติ ให้มีผลตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การพิจารณาพระราชกำหนดของสภาผู้แทนราษฎรและของวุฒิสภาในกรณียืนยันการอนุมัติพระราชกำหนด จะต้องกระทำในโอกาสแรกที่มีการประชุมสภานั้นๆ

สาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ ส่วนกรณีที่นอกเหนือจากเรื่องดังกล่าวแล้ว ศาลรัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจวินิจฉัย ซึ่งโดยหลักแล้ว ผู้ที่มีอำนาจในการควบคุมความชอบของพระราชกำหนด คือ รัฐบาลและรัฐสภา ซึ่งเป็นองค์กรทางการเมือง และในอดีตที่ผ่านมา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติให้รัฐสภาเป็นผู้ควบคุมและตรวจสอบการตราพระราชกำหนดของฝ่ายบริหารมาโดยตลอด รัฐสภาจะต้องรับรองหรืออนุมัติพระราชกำหนดที่รัฐบาลได้ตราขึ้น ซึ่งตามกฎหมาย Act of State หรือการกระทำของรัฐบาล ซึ่งจะก่อให้เกิดผลทางการกฎหมายคือ รัฐบาลไม่ต้องถูกควบคุมโดยศาล การดำเนินงานบางอย่างรัฐบาลไม่ต้องรับผิดชอบ และเอกชนไม่อาจนำไปฟ้องร้องต่อศาลได้ แต่การกระทำนั้นจะตกอยู่ในการควบคุมทางการเมืองโดยองค์กรและกระบวนการทางการเมือง เช่น รัฐสภาอาจลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาล แต่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบัน ได้มีบทบัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจในการตรวจสอบความชอบพระราชกำหนดที่ตราขึ้นโดยองค์กรบริหาร

อำนาจในการควบคุมความชอบด้วยกฎหมายมิให้ขัดรัฐธรรมนูญของศาลรัฐธรรมนูญเป็นอำนาจที่สำคัญ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญจะต้องใช้อย่างระมัดระวัง เนื่องจากคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญจะเป็นบรรทัดฐานต่อการวินิจฉัยในอนาคต ดังนั้น จึงควรศึกษาในเรื่องนี้ เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมต่อไป

1.2 สมมติฐาน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้บัญญัติให้จัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญขึ้นโดยกำหนดอำนาจหน้าที่ไว้หลายประการ อำนาจหน้าที่ที่สำคัญของศาลรัฐธรรมนูญ คือ การควบคุมมิให้กฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แต่เนื่องจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญในการกำหนดอำนาจหน้าที่ดังกล่าวยังขาดหลักเกณฑ์ที่แน่นอนที่จะนำมาใช้ในการพิจารณา โดยเฉพาะเกณฑ์ในการพิจารณาตามมาตรา 264 และมาตรา 198 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ว่าสิ่งใดเป็นวัตถุประสงค์แห่งข้อพิพาทที่อยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญที่จะวินิจฉัยได้ อีกทั้ง ในการใช้อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญในกรณีดังกล่าวจะเกี่ยวข้องกับองค์กรทางการเมืองอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น การศึกษาในประเด็นดังกล่าว จะทำให้ทราบถึงหลักเกณฑ์ที่แน่นอนในการใช้อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญในการควบคุมกฎหมายมิให้ขัดกับรัฐธรรมนูญ อันจะเป็นบรรทัดฐานในการใช้อำนาจวินิจฉัยต่อไปในอนาคต

1.3 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงขอบเขตอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญในการควบคุมมิให้กฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ
2. เพื่อวิเคราะห์คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับการวินิจฉัยว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดต่อรัฐธรรมนูญ
3. เพื่อศึกษาถึงขอบเขตอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญและศาลปกครองในการใช้อำนาจตามมาตรา 198 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

1.4 ขอบเขตและเนื้อหาแห่งการวิจัย

การศึกษาวิจัยในเรื่องนี้มีขอบเขตของเนื้อหาครอบคลุมเฉพาะการศึกษา

1. ปัญหาเรื่องขอบเขตอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญในการควบคุมมิให้กฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญตามมาตรา 264 และมาตรา 198 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540
2. ปัญหาเรื่องการตีความบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญในการควบคุมความชอบของกฎหมาย
3. แนวทางในการใช้อำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับเรื่องในทางนโยบายตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงขอบเขตการใช้อำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับการควบคุมกฎหมายมิให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ
2. ทำให้ทราบถึงขอบเขตในการใช้อำนาจตามมาตรา 198 ของศาลรัฐธรรมนูญและศาลปกครอง

3. ผลที่ได้จากการศึกษาสามารถนำไปใช้เพื่อประกอบการพิจารณาในการแก้ไขปัญห
ที่เกิดขึ้น

1.6 วิธีการวิจัย

การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลจาก
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตั้งแต่ฉบับที่ 1 จนถึงฉบับปัจจุบัน,พระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.2541,รัฐธรรมนูญของต่างประเทศ,วิทยานิพนธ์,บทความ
เอกสารอ้างอิงทางกฎหมาย ตลอดจนความเห็นของนักนิติศาสตร์